

4. Організація та проведення перших післявоєнних виборів. Досвід Боснії і Герцеговини та висновки для України : Аналітичний огляд. URL: <https://rm.coe.int/fin-4-/1680acbe0a> (дата звернення 22.05.2025).

5. The General Framework Agreement for Peace in Bosnia and Herzegovina. Initialed in Dayton on 21 November 1995 and signed in Paris on 14 December 1995. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/e/0/126173.pdf> (дата звернення 22.05.2025).

6. Іщенко Н. Як припинити стріляти: завдяки чому НАТО зупинив війну у Боснії і Герцеговині. Європейська правда, 5 серпня 2020 р. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2020/08/5/7112853/> (дата звернення 22.05.2025).

Сиромолот Едуард Анатолійович,

аспірант кафедри державного управління,

публічного адміністрування та економічної політики

Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця,

Харків, Україна

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІЙ В УМОВАХ ОНОВЛЕНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Сергій Чернов, відомий український політичний та громадський діяч, науковець у сфері державного управління та місцевого самоврядування, під час експертного обговорення принципів належного врядування та багаторівневе врядування в Україні [1] відзначив, що успіх нашої країни залежить у тому числі від підготовлених фахівців та один із існуючих викликів, який потребує вирішення, є відсутність вміння використовувати попередній напрацьований досвід управління розвитком місцевого самоврядування, та сучасним політичним процесом децентралізації влади є продовження реформування місцевого самоврядування і територіальної організації влади з внесення відповідних змін у Конституцію України.

Погоджуючись з цим запропонованим підходом, у тому числі, на наш погляд, необхідно застосувати існуючий досвід розвитку функціональних типів територій за участю місцевого самоврядування [2], беручи до уваги особливості нового програмного періоду реалізації державної стратегії регіонального розвитку України 2021-2027 [3], яка має комплексний територіально-орієнтований підхід та передбачає створення механізмів підтримки різних типів територій.

На нашу думку також актуальним сучасним питанням досягнення ефективності регіональної політики України є розробка цільових програм навчання, проведення тренінгів та семінарів для отримання представниками територіальних громад та регіонів відповідних знань у сфері публічного управління функціональними типами територій, що є на наш погляд пріоритетним завданням оновлення системи управління регіональним розвитком та реформи державного управління на засадах належного врядування і багаторівневого управління.

На необхідності проведення організації освіти у сфері публічного управління розвитком територій акцентували увагу Н. Гавкалова та інші [4, с. 52].

Згідно переліку завдань Плану заходів на 2021-2023 рр. з реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 рр., визначені цільові заходи щодо професійного розвитку посадових осіб місцевих органів виконавчої влади, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад у сфері забезпечення розроблення та впровадження короткострокових програм та/або модулів до професійних (сертифікатних) програм з підвищення кваліфікації посадових осіб органів місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад з питань співробітництва територіальних громад, стратегічного планування розвитку регіонів і територіальних громад, співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями, підготовки необхідних документів для участі під час виконання програм і реалізації проектів міжнародних фінансових організацій тощо [5].

Але слід зауважити про відсутність деталізованої інформації за підсумками проведеного оцінювання виконання вищезазначених заходів [6], в якому міститься тільки загальна інформація щодо 100% їх виконання та залучення на їх реалізацію 20 972,73 тис. грн., у тому числі з місцевих бюджетів – 19 135,99 тис. гривень, з інших джерел –1 836,74 тис. гривень.

Проведене у 2024 році оновлення Державної стратегії регіонального розвитку України 2021–2027 визначає виклики регіонального розвитку, та один з них сформульовано як «Неготовність системи управління регіональним розвитком до процедур та кращих практик ЄС», що на наш погляд підкреслює все ще актуальність питання розробки освітніх програм для представників територіальних громад та регіонів, які би передбачали отримання знань щодо європейських практик запровадження багаторівневого управління

та скоординованої участі різних суб'єктів у розробленні програм та управлінні коштами ЄС [3].

На нашу думку вищезазначені тематичні програми підготовки фахівців з публічного управління розвитком територій мусять супроводжуватися проведенням наукових досліджень розвитку територій громада та регіонів з відображенням отриманих наукових результатів у місцевих та регіональних програмах стратегічного планування регіонального розвитку, що є підґрунтям для розробки інструментарію публічного управління розвитком територій та впровадження кращих європейських практик розвитку функціональних типів територій, формуванням місцевих та регіональних баз даних для розробки проектів територіального співробітництва та європейської інтеграції.

Для проведення вищезазначеної діяльності на наш погляд необхідно мати сукупність інституційних складових з розвитку територій.

Кафедра державного управління, публічного адміністрування та економічної політики Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця має складові інноваційної екосистеми [7], серед яких суттєвими на наш погляд є розвиток партнерських стосунків з Асоціацією європейських прикордонних регіонів, проведення наукових досліджень в рамках Наукової школи «Управління розвитком територій у інформаційному суспільстві», керівник – Н. Гавкалова, проф, д.е.н., ініціатива створення Живої лабораторії розвитку територій, громад та регіонів тощо.

Список використаних джерел

1. Розуміння принципів належного врядування, виконавча влада та багаторівневе врядування в Україні. URL: <https://www.youtube.com/live/7hpPyUjdKd8>
2. Сиромолот Е. А. Особливості ідентифікації функціональних типів територій: український та європейський підходи. *Аспекти публічного управління*. 2025. Том 13. № 1. С. 53–60. URL: <https://aspects.org.ua/index.php/journal/article/view/1106>
3. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки : Постанова КМУ від 5 серпня 2020 р. № 695 : станом на 13.03.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#n11>
4. Gavkalova N., Syromolot E., Lukashev S. The role of public administration in the development of territories. *Public Administration and Law Review*. 2023. № 2. P. 52–61. <https://doi.org/10.36690/2674-5216-2023-2-52-61>
5. Деякі питання реалізації у 2021-2023 роках Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки : Розпорядження КМУ від 12 травня 2021 р. № 497-р станом на 12.05.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/497-2021-%D1%80#n12>

6. Сиромолот Е. А. Деякі особливості оцінювання регіонального розвитку та європейської інтеграції України. *Інвестиційні та інноваційні інструменти для ревіталізації деокупованих територій України : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 23-24 січня 2025 р.* 2025. С. 34–38. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/35665>

7. Syromolot E. Components of the innovation ecosystem of the department of public administration and economic policy. *Democratic governance in the context of geopolitical challenges: The 12th international scientific-practical conference on changes in public governance, Abstracts, (Vilnius, 14 May 2025).* 2025. P. 41–43. URL: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/36317>

Соколова Вікторія Вікторівна,

аспірантка

кафедри права, національної безпеки та європейської інтеграції
ННІ «Інститут державного управління»

Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна,
м. Харків, Україна

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ТЕХНІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ: ВИКЛИКИ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ

Повномасштабна збройна агресія російської федерації спричинила значні руйнування залізничної інфраструктури України, істотно дестабілізувавши функціонування транспортної системи в цілому. Водночас залізничний транспорт став ключовим елементом у забезпеченні безперервного функціонування критичної інфраструктури, евакуації населення, доставки гуманітарних вантажів, реалізації логістичних завдань оборонного характеру та підтримці економічної мобільності держави.

У той же час чинна система технічного регулювання, що досі значною мірою спирається на застарілі нормативи радянського зразка, не адаптована до сучасних безпекових і технологічних викликів, виявила структурну неготовність до умов воєнного часу. У цьому контексті особливої актуальності набуває питання публічного управління технічним регулюванням у сфері залізничного транспорту. Його ефективне вирішення є важливою передумовою для успішної післявоєнної відбудови транспортної інфраструктури